

ІНФОРМАТИКА

8

Архітектура комп'ютера.
Процесор, його
призначення. Пам'ять
комп'ютера. Зовнішні та
внутрішні запам'ятовуючі
пристрої.

За новою програмою

Урок 4

- 1. Які пристрої входять до складу комп'ютера? Для чого вони призначені**
- 2. Який пристрій комп'ютера виконує опрацювання даних? Де, зазвичай, він розміщується?**
- 3. Назвіть інформаційні процеси. Які пристрої комп'ютера забезпечують збереження даних?**

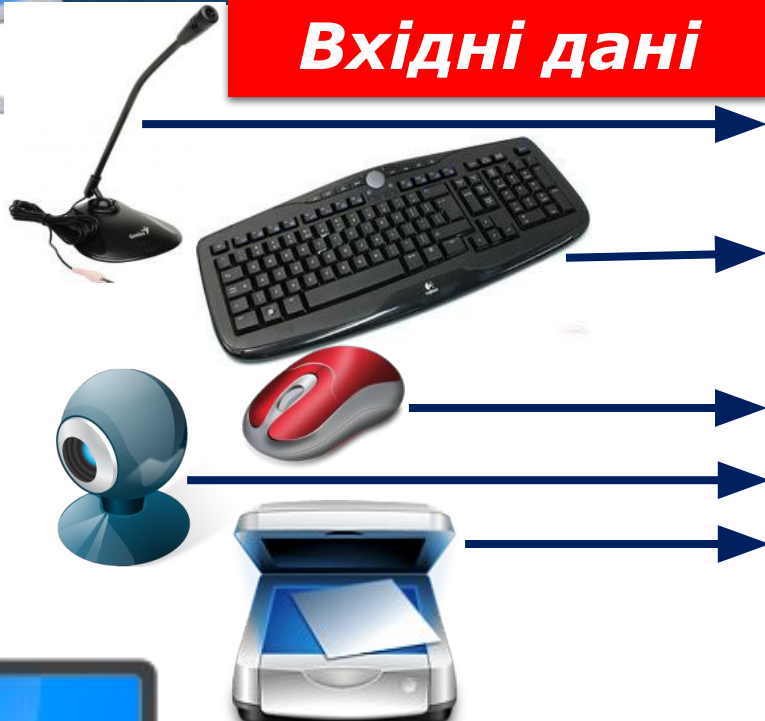
У п'ятому класі ви вже ознайомилися зі складовими персонального комп'ютера. Розглянемо трохи детальніше схему реалізації інформаційних процесів у комп'ютері з використанням його пристроїв.

Схема реалізації інформаційних процесів у персональному комп'ютері.

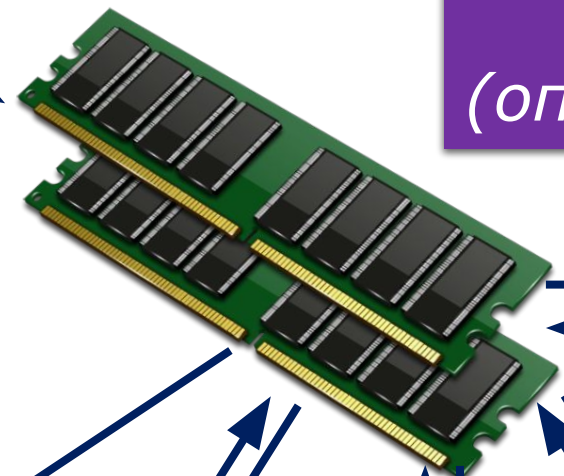

Вхідні дані

Пристрої введення даних (передавання даних)

Внутрішня пам'ять (зберігання даних)

Процесор (опрацювання даних)

Результати

Пристрої виведення даних (передавання даних)

Зовнішня пам'ять (зберігання даних)

Усі операції в комп'ютері пов'язані з реалізацією інформаційних процесів можливі тільки під керуванням відповідних програм.

Архітектура комп'ютера - це модель, що описує взаємодію пристроїв та програм для забезпечення інформаційних процесів у комп'ютері.

Ви вже знаєте, що опрацювання даних у комп'ютері виконується **процесором**. Він є пристроєм, що забезпечує виконання комп'ютерних програм. У процесорів, як у будь-якого виконавця алгоритмів, є свій набір команд.

Процесор Helio X20
з 10-ма ядрами

Під час роботи процесор досить сильно нагрівається, тому на нього встановлюють систему охолодження — вентилятор, який називають кулером.

Процесор комп'ютера є його основною складовою.
Він містить:

арифметико-логічного пристрою для виконання арифметичних і логічних операцій із даними;

пристрою управління для забезпечення функціонування всіх складових комп'ютера;

регістрів власної пам'яті.

Основними характеристиками процесорів є:

Розділ 1
§ 2.1

8

Тип

- відповідно до фірми-виробника розрізняють процесори Intel (Pentium, Celeron, Core 2 Duo тощо), AMD (AMD64, Duron тощо)

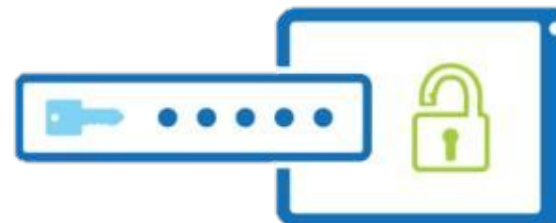
Тактова частота

- визначає кількість виконуваних елементарних операцій за одну секунду

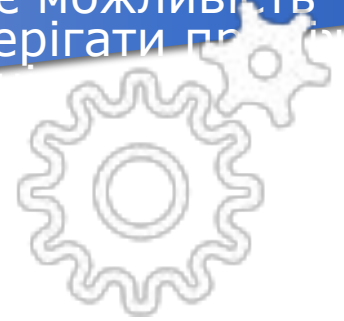
Розрядність

- максимальна довжина двійкового коду, який може опрацьовуватися

Кеш-пам'ять

- це внутрішня пам'ять процесора, яка дає можливість зберігати пр

Приклади значень властивостей процесора для настільного і планшетного комп'ютерів

Властивість	Що характеризує	Значення властивостей процесора	
		для настільного комп'ютера	для планшетного комп'ютера
Модель	Ім'я, що надається фірмою-виробником	Intel Core i5-6600	Qualcomm Snapdragon MSM8939
Тактова частота	Частота керуючих сигналів, які узгоджують роботу пристроїв процесора	3,3 ГГц	1,8 ГГц
Кількість ядер	Кількість однакових за структурою процесорів, що об'єднані в один пристрій	4	8
Розрядність	Кількість двійкових розрядів, що можуть одночасно опрацьовуватися процесором	64 біти	64 біти

Пам'ять

Внутрішня

Зовнішня

Постій-
на

Опера-
тивна

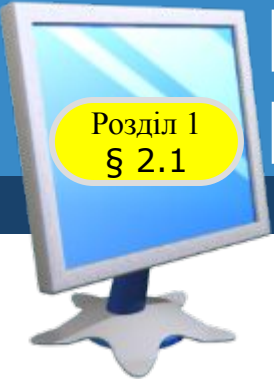
Кеш-
пам'ять

Пам'ять
на
магнітних
дисках

Пам'ять
на
оптичних
дисках

Флеш-
пам'ять

Інші

Пам'ять комп'ютера

Внутрішня пам'ять

Пам'ять комп'ютера

Внутрішня пам'ять

Розділ 1
§ 2.1

блок живлення

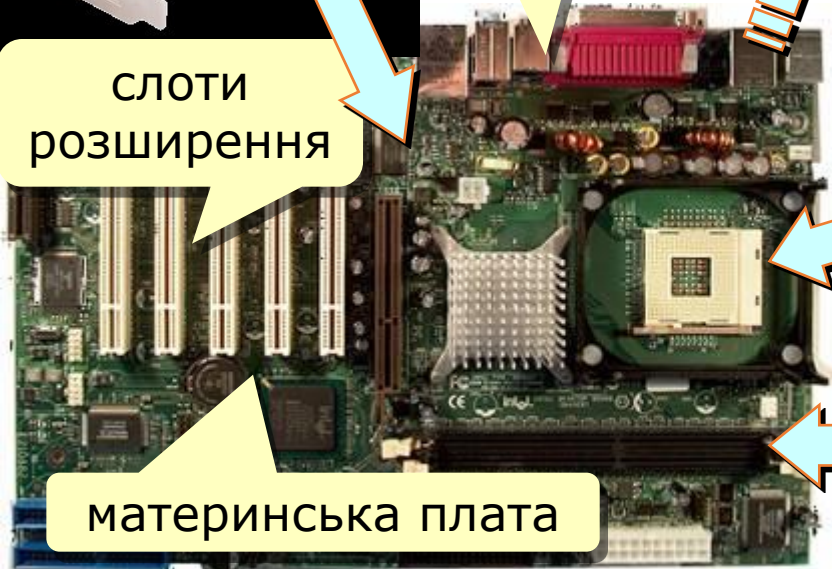
ДИСКОВІД
CD (DVD)

відеокарта

порти

слоти розширення

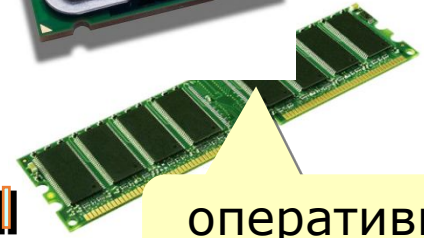
процесор

вінчестер

оперативна пам'ять

материнська плата

Пам'ять комп'ютера

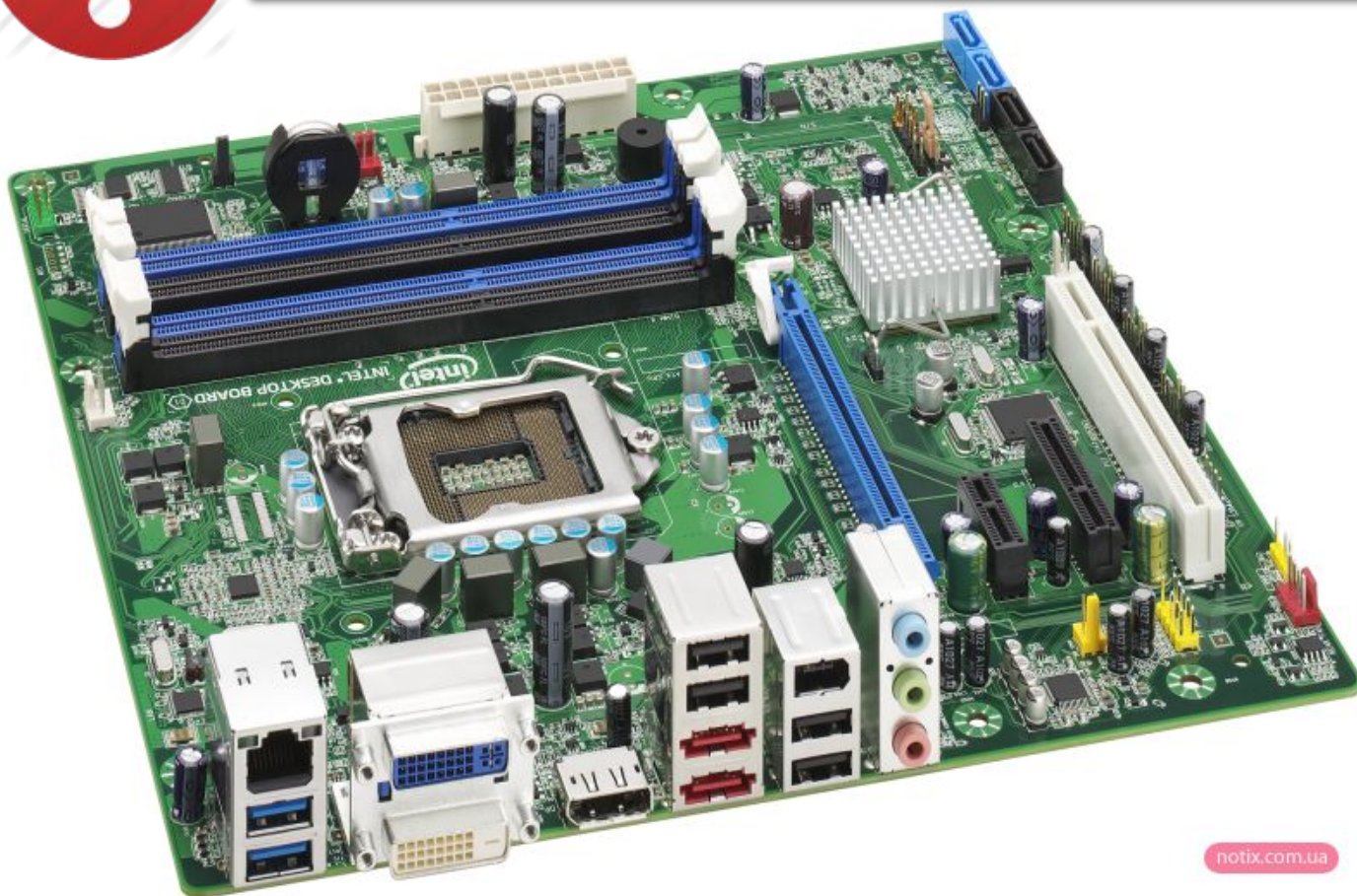
Внутрішня пам'ять

Розділ 1
§ 2.1

8

Материнська або **головна плата** (англ. *motherboard* або *mainboard*) - основна складова

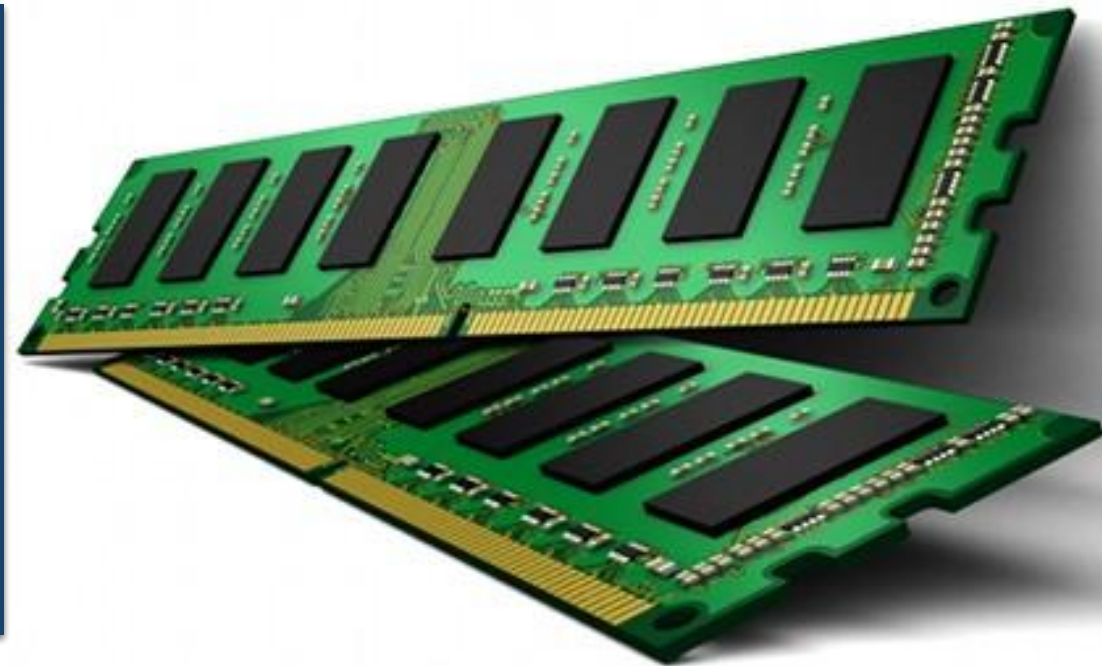
сучасних персональних комп'ютерів, яка забезпечує передачу даних між пристроями комп'ютера.

Оперативна пам'ять є основною в комп'ютері, у ній розміщуються програми і дані, які в подальшому опрацьовуються процесором. Він може отримувати дані й команди тільки з оперативної пам'яті. У неї ж записуються і результати опрацювання даних.

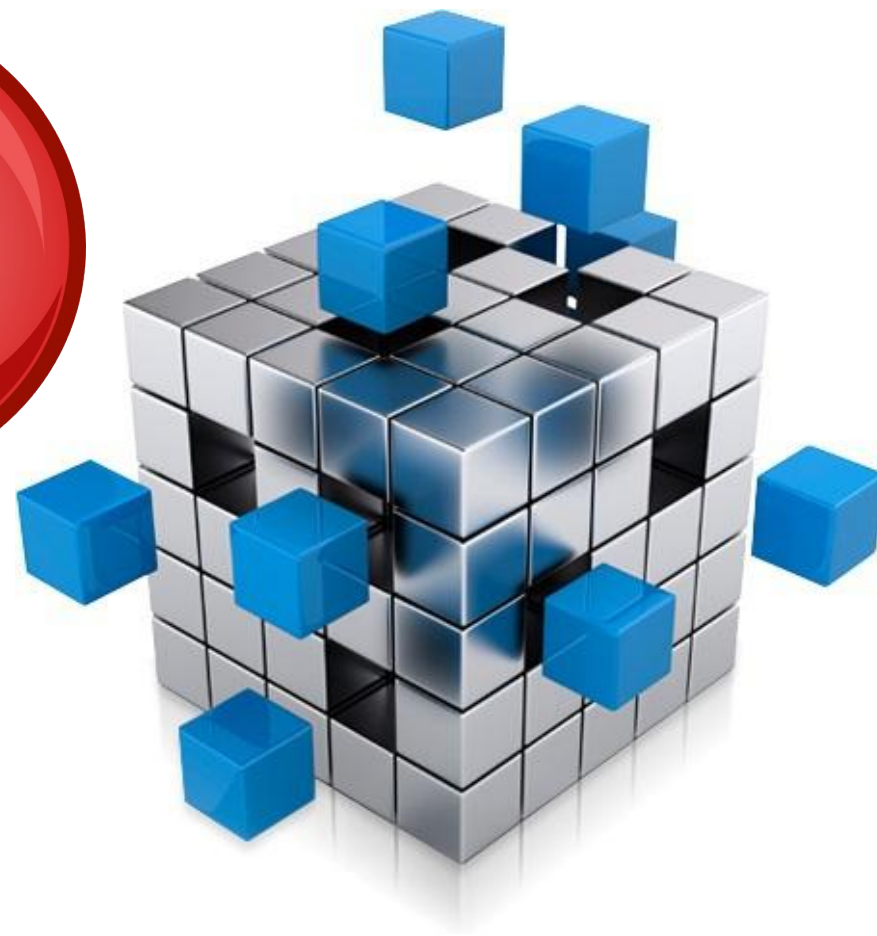
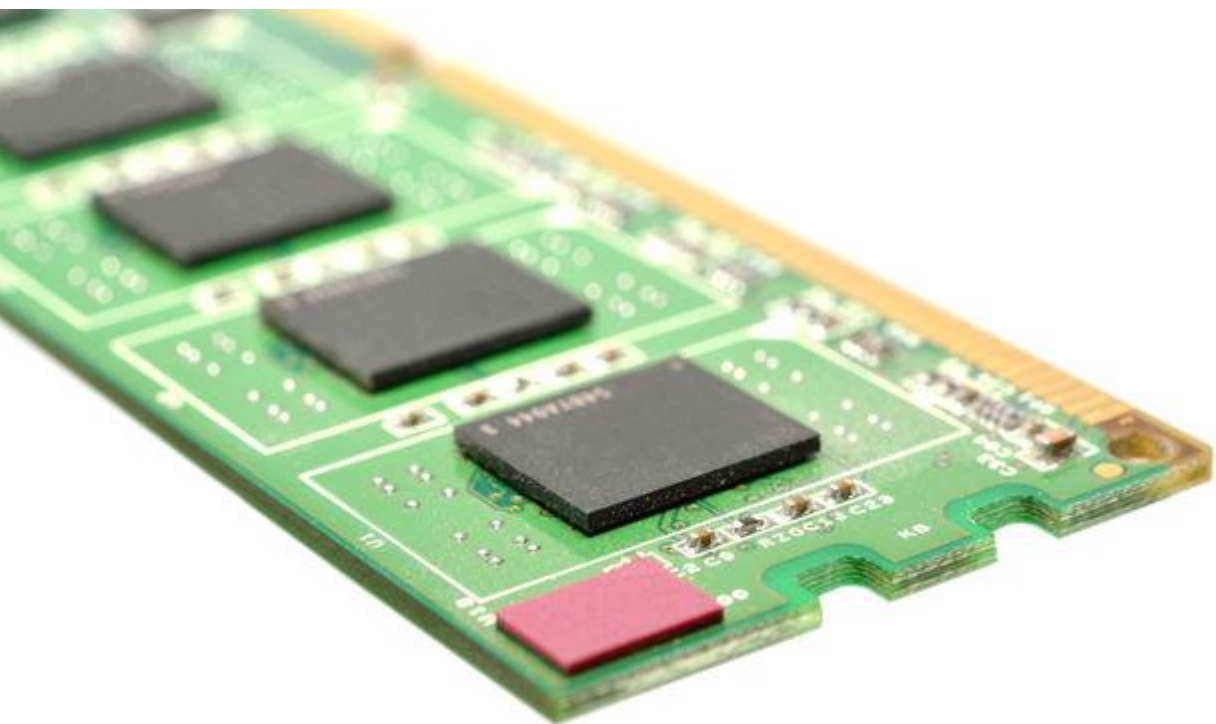
Для того щоб дані були опрацьовані процесором, вони попередньо повинні бути передані («завантажені») з пристроїв уведення даних або запам'ятовуючих пристроїв до оперативної пам'яті.

Після вимкнення живлення комп'ютера всі дані з оперативної пам'яті зникають.

Пам'ять комп'ютера

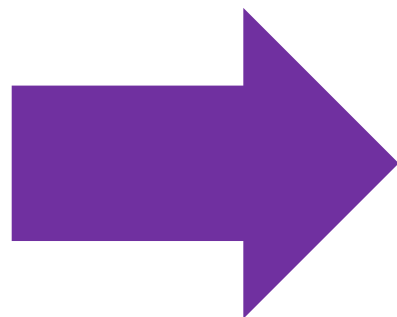
Внутрішня пам'ять

Розділ 1
§ 2.1

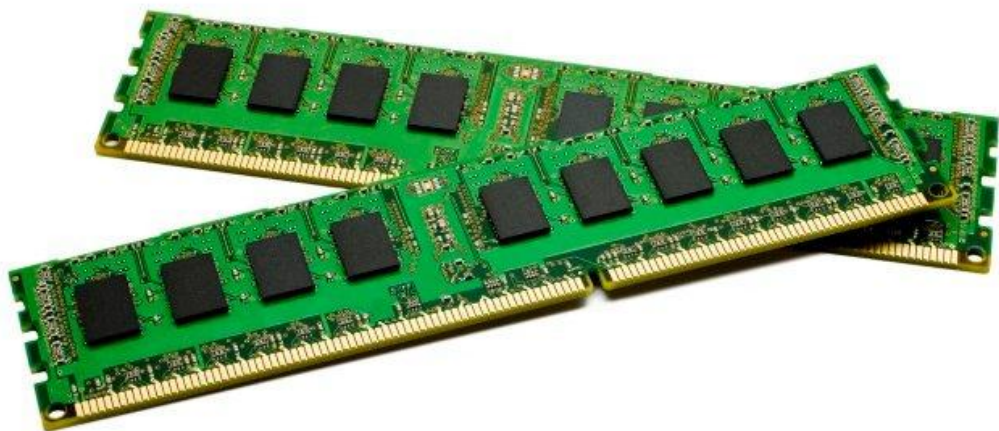

Оперативна пам'ять сучасних комп'ютерів має обсяги від 2 Гб до 64 Гб.

2 Гб

64 Гб

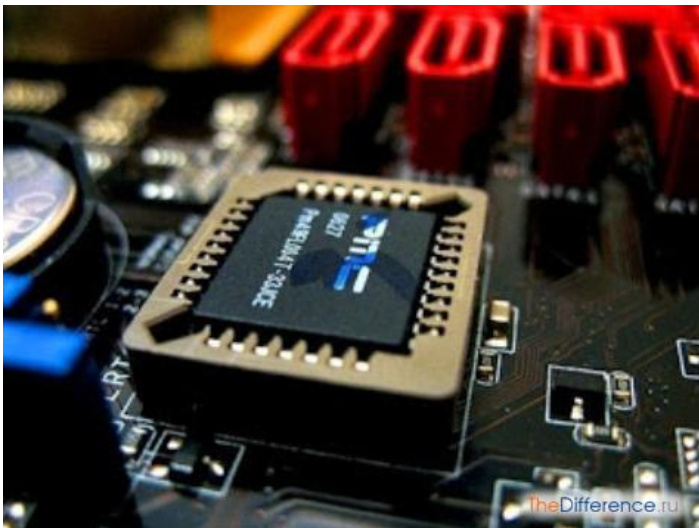
Пам'ять комп'ютера

Внутрішня пам'ять

Розділ 1
§ 2.1

8

Для забезпечення початку роботи комп'ютера основні (базові) програми зберігаються в **постійній пам'яті**. Після ввімкнення комп'ютера дані з постійної пам'яті копіюються («завантажуються») в **оперативну пам'ять**, і запускаються програми підготовки комп'ютера до роботи.

**Мікросхеми
постійної
пам'яті на
материнській
платі**

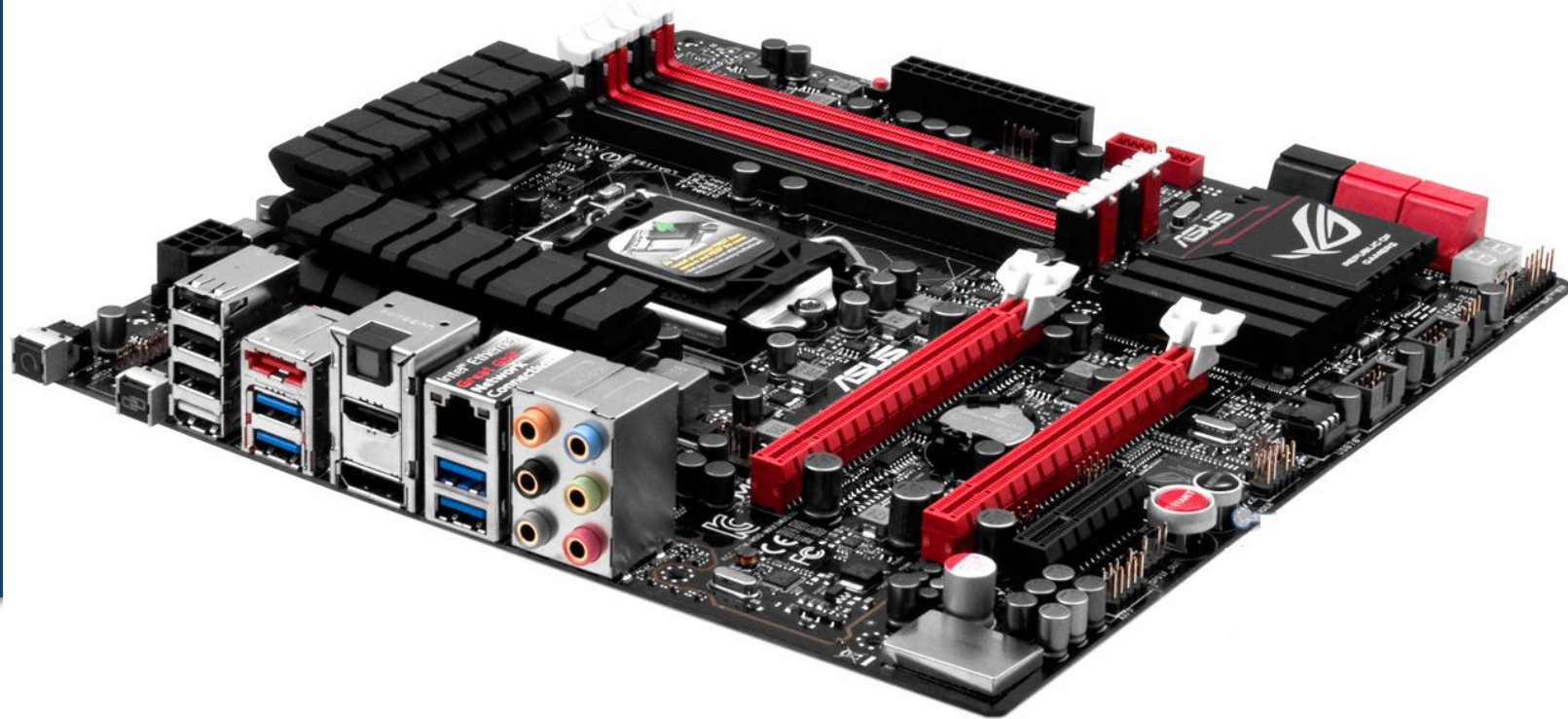

*Постійна пам'ять виготовляється у вигляді однієї або двох мікросхем, що вставляються у спеціальні гнізда - «**сокети**» або впаюються на материнській платі.*

Слот (англ. *slot*)
- щілина, паз,
отвір.

Сокет (англ. *socket*) -
заглиблення,
гніздо, розетка.

Як уже зазначалося, до складу сучасних процесорів включають **кеш-пам'ять**. Вона призначена для прискорення обміну даними між основним масивом оперативної пам'яті і процесором. Розрізняють кеш-пам'ять таких рівні рівнів:

Першого

в більшості процесорів - **128 Кбайт**

Другого

для настільних ПК становить **1-8 Мбайт**

Третього

2-20 Мбайт

Збільшення ємності **кеш-пам'яті** зазвичай збільшує **швидкодію процесора**.

Якщо пристрої **внутрішньої пам'яті** розміщені на материнській платі, то пристрої **зовнішньої пам'яті** приєднуються до неї з використанням різних з'єднань. Пристрої зовнішньої пам'яті, на відміну від пристроїв внутрішньої пам'яті (за винятком постійної пам'яті),

призначені для довготривалого зберігання даних. Після вимкнення живлення дані з носіїв зовнішньої пам'яті **не зникають**.

До пристроїв зовнішньої пам'яті належать

Жорсткий магнітний диск (вінчестр)

Флеш-накопичувач

Оптичний диск

Карта пам'яті

Зовнішній жорсткий магнітний диск (вінчестр)

Носієм даних у накопичувачі на жорстких магнітних дисках (НЖМД) є один або кілька металевих дисків, покритих шаром магнітної речовини. Запис даних виконується шляхом намагнічування ділянок поверхні диска з використанням електромагнітної головки, яка виконує і зчитування даних.

Поверхня одного з жорстких дисків

Електромагнітна головка

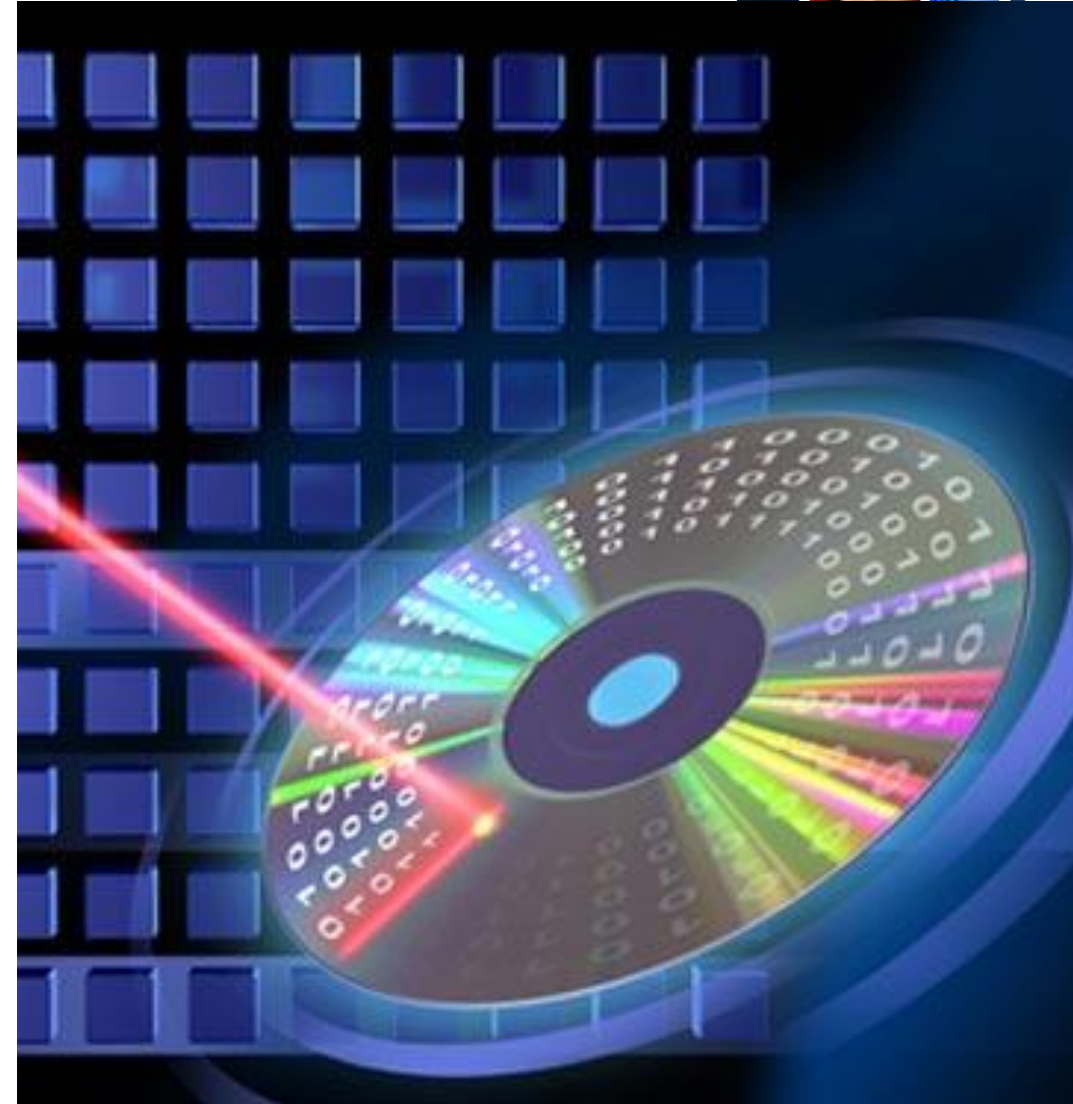

Значення властивостей сучасних накопичувачів на жорстких магнітних дисках

Властивість	Значення властивості НЖМД	
	<i>для настільних комп'ютерів</i>	<i>для ноутбуків</i>
Ємність	6 Тбайт	2000 Гбайт
Діаметр жорстких дисків	3,5 дюйма	2,5 дюйма
Швидкість обертання жорстких дисків	5400–7200 об/хв	5400 об/хв

Пристрої для роботи з **оптичними дисками** використовують промінь лазера для зчитування (запису) даних з оптичних дисків різних типів, які відрізняються ємністю та можливістю виконувати запис і перезапис даних.

Основні типи *ОПТИЧНИХ ДИСКІВ*

<i>Позначення дисків, призначених для</i>			<i>Ємність дисків</i>
<i>тільки зчитування даних</i>	<i>зчитування і запису даних</i>	<i>зчитування, запису і перезапису даних</i>	
CD-ROM	CD-R	CD-RW	640–800 Мбайт
DVD-ROM	DVD-R, DVD+R	DVD-RW DVD+RW	9,4 Гбайта
BD-ROM	BD-R	BD-RE	100 Гбайт

Пристрої флеш-пам'яті останнім часом набули широкого розповсюдження і використовуються не тільки як пристрої для перенесення даних між комп'ютерами, але і як основний пристрій зовнішньої пам'яті в переносних комп'ютерах -

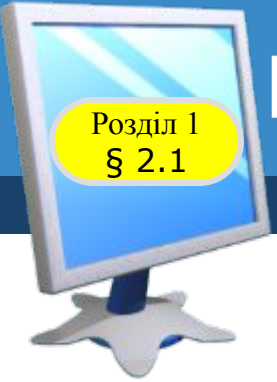
нетбуках, планшетних комп'ютерах, не кажучи вже про мобільні пристрої, а також фото- і відеокамери. Флеш-пам'ять значно зменшила використання оптичних дисків.

Зі збільшенням ємності пристроїв флеш-пам'яті вони почали активно використовуватися і як замітники накопичувачів на жорстких магнітних дисках. Такі пристрої отримали назву **твердотілих накопичувачів або **SSD-дисків**.**

Розгадайте ребус

Архітектура

- 1. Що таке архітектура комп'ютера?**
- 2. Для чого призначений процесор? Назвіть пристрої, що входять до складу процесора.**
- 3. Який пристрій пам'яті включено до складу сучасних процесорів?**
- 4. Назвіть властивості процесора та наведіть приклади їх значень.**
- 5. Наведіть класифікацію пам'яті комп'ютера. Яка основна властивість пам'яті?**

6. Назвіть одиниці вимірювання ємності пам'яті.
7. Для чого призначена оперативна пам'ять? Де вона розміщується?
8. Для чого призначена постійна пам'ять комп'ютера? У чому її відмінність від оперативної?
9. Для чого призначена кеш-пам'ять?
10. Назвіть пристрої зовнішньої пам'яті. Наведіть приклади значень властивостей кожного з них.

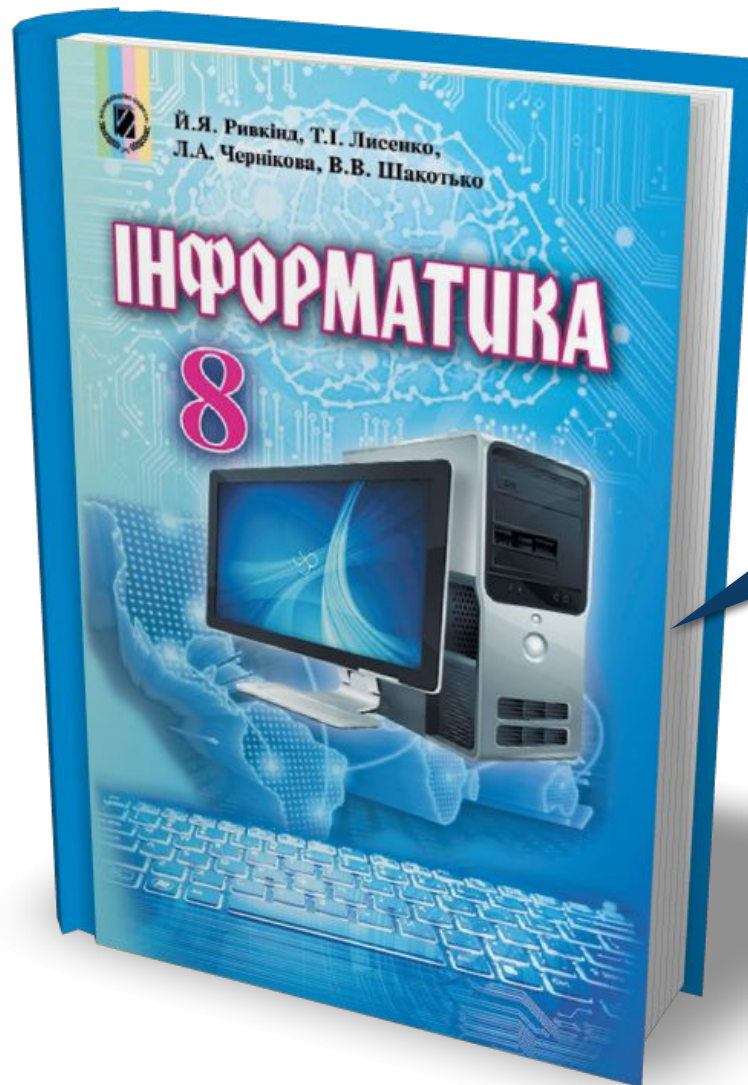

1. Чим внутрішня пам'ять відрізняється від зовнішньої?

2. Що спільного і в чому відмінності між пристроями зовнішньої пам'яті?

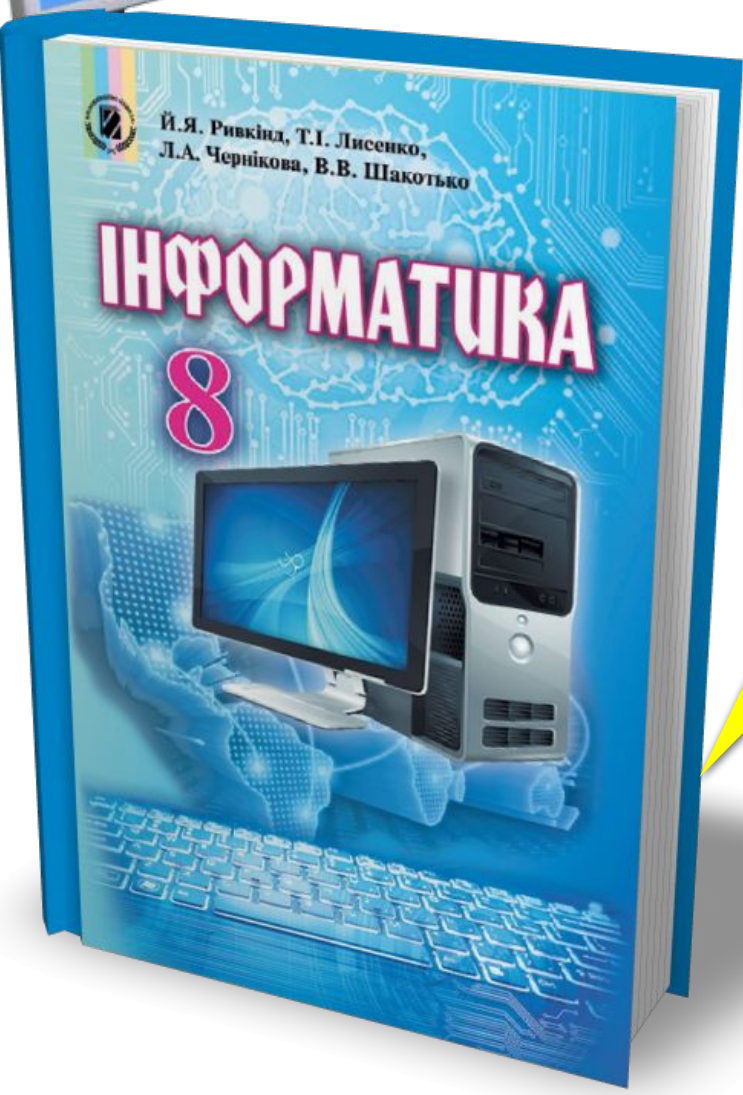

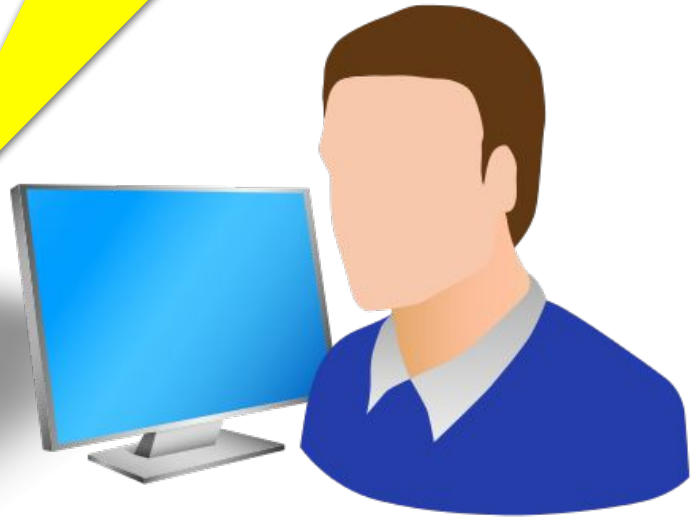
*Проаналізувати
§ 2.1, ст. 24-31*

Працюємо за комп'ютером

Розділ 1
§ 2.1

**Сторінка
30-31**

ІНФОРМАТИКА

8

Дякую за увагу!

За новою програмою

Урок 4